

AVEȚI CEVA DE DECLARAT?: COMEDIA UNEI LUMI ÎNCORSETATE DE APARENȚE

*Elena TARAGAN,
doctorandă USM, șef sector Secția studii și cercetări*

Aveți ceva de declarat? după piesa *Puricele în ureche* de Georges Feydeau (regia de Petru Hadârcă, Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău) este o comedie savuroasă ca text, acțiune și joc. Pătrundem în Parisul perioadei Belle Époque, în care oamenii societății înalte încercau vertiginos să păstreze aparențele, să producă impresie de „honnête homme”, de soți fideli și membri ai unei societăți respectabile, să nu se compromită; se temeau de opinia publică; erau, la suprafață, niște ființe fără slăbiciuni și păcate, deși... în sufletele patimile palpită și nevoia de aventură sparge zăgăzurile și se manifestă, în neștire, cu mult apetit. Acești oameni, cu toată aparența lor de respectabilitate, se dovedesc dornici de a ieși din constrângeri sociale (vor veni alte lumi, alte curente, alte mișcări artistice care vor încerca să legitimizeze libertatea, să înlăture ipocrizia, să practice amorul liber sau, cel puțin, dragostea sinceră).

Raymonde Chadebise (Anișoara Bunescu) își suspectează soțul, pe Victor-Emmanuel Chadebise (Petru Oistric) de infidelitate și, împreună cu prietena ei Lucienne Homenides de Histangua (Doriana Zubcu-Marginean), ticluiesc o „strategie” prin care să-l incrimineze.

În imagine (de la stânga la dreapta): Anatol Durbală (Carlos Homenides de Histangua), Petru Oistric (Victor-Emmanuel Chadebise).

*În imagine (de la stânga la dreapta):
Anatol Durbală (Carlos Homenides de
Histangua), Doriana Zubcu-Marginean
(Lucienne Homenides de Histangua).*

Compun o scrisorică din partea pretinsei amante, cerându-i o întâlnire la Hotelul „Motănașul Gentilom”, locul de pierzanie al unor spirite onorabile, acolo unde aceștia își dau frâu liber pasiunilor și păcătuiesc în voie. Răvașul este scris de Lucienne, pentru ca Victor-Emmanuel să nu-i recunoască soției sale scrisul. Se întâmplă însă că soțul lui Lucienne, Carlos Homenides de Histangua (Anatol Durbală)

un latinoamerican plin de „sangre caliente” să citească și el răvașul, acesta fiindu-i arătat de către Chandebise, cu care este în relații de prietenie, și să-i recunoască soției sale scrisul. Tragedie! Așadar, el este cel încornorat și se aprinde foc, scoțând revolverul și hotărând să-i omoare pe toți. Din casa lui Chandebise acțiunea se mută la „Motănașul Gentilom”, unde, rând pe rând, sosesc personajele, într-un tămbălău general provocat de încurcături de ițe.

Ar trebui să-l menționăm aici pe Tournel (Alexandru Leancă), amicul lui Chandebise, un Casanova elegant, care face și el parte din complicatul joc de amor și care se mișcă printre încurcături cu o grație fermecătoare. Avem și quiproquo-uri: se întâmplă ca servitorul din hotel să semene leit cu Chandebise, iar personajele îi confundă, de aici rezultând tot felul de situații hilare. Se trasează astfel paralele între „lumea de jos” și „lumea de sus”, total incompatibile și de neînțeles una pentru alta. Poche, servitorul, o fi el neisprăvit, băutor și fără alte preocupări decât leafa, dar sesizează delicat că oamenii aștia o fi având și ei vreo boală, că sunt în felul lor ridicoli și „duși cu pluta”.

Care este morala? Nu avem descrise chinuri metafizice, luceferi blestemați și decepționați de lume, stele fără nume care să producă iluzia că și-ar schimba pentru o clipă cursul și alte subiecte serioase. Avem o comedie, cu un happy-end, care ne produce impresia

Petru Oistric (Poche / Victor-Emmanuel Chandebise).

de optimism și vitalitate, cu comic de limbaj, de caracter și de situație, dar care totuși ne provoacă să ne punem întrebări existențiale. Georges Feydeau portretizează viu și cu acuitate societatea acelor tim-

*Doriana Zubcu-Marginean
(Lucienne Homenides de Histangua).*

puri, care nu produce idealuri. Iar în centrul preocupărilor sale se află infidelitatea (reprezentată prin Antoinette (Olesea Sveclă), considerată de soțul ei „atât de credincioasă”, dar care se cuplează cu toți bărbații care-i ies în cale). Încorsetată într-o lume de aparențe, aceste personaje caută ceva mai mult, caută refugii și distracții, care să atenueze nevoia de absolut, pe care o vor semnala toate spiritele mari și cu adevărat libere. Viața lor este, în cele din urmă, mărunță. Și presiunile sociale, dictoanele vremurilor făcute să modeleze omul sunt o cauză a acestor „mărginiri”.

Aș nominaliza fiecare joc executat în scenă, dar mă opresc la Doriana-Zubcu Marginean, care denotă atâta originalitate și clasă, încât vrei să o vezi continuu pe scenă, și Petru Oistric, care știe să jongleze impecabil cu seriozitatea și ridicolul deopotrivă, construind un personaj plurivalent.

Foto credit: Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău